

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ : การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการแปรรูป
ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน
ตามกระทรวงสาธารณสุข

ชื่อผู้เขียน : นางพิศมัย ศรีวิชา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรทัศน์ อินทร์คัมพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบูลย์ สุทธสุภา	กรรมการ
นายพัฒนกร ยาวิไชย	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ กฐิน ศรีมงคล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐานตามกระทรวงสาธารณสุข และเพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ของการดำเนินงานการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ที่มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ การสุ่มอำเภอใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) และการสุ่มกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโดยใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้ 13 อำเภอ 13 กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสังเกตการณ์ (Observation) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรได้ดำเนินการจัดตั้งขึ้นเนื่องจากต้องการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพสร้างกิจกรรมเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งให้คำแนะนำแก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินงานกลุ่มการแปรรูปให้ตรงกับปัญหาและความต้องการ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจะมีการประชุมจัดตั้งเลือกคณะกรรมการในการบริหาร คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรประกอบด้วยตำแหน่งต่างๆ คือ ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรัญญิก ประชาสัมพันธ์ เพื่อดำเนินงานการบริหารโครงการและกิจกรรมต่างๆ ศักยภาพของแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะจำนวนสมาชิกที่มีส่วนร่วมในกลุ่มแปรรูป การถือหุ้นและการแบ่งส่วนของเงินปันผลให้กับสมาชิก อีกทั้งขาดการทำบัญชีพื้นฐานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน

เนื่องจากการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นธุรกิจขนาดเล็กและมีความหลากหลายสูง อาหารแปรรูปแต่ละชนิดมีปริมาณไม่มาก ต้องทำการตลาดเอง วิธีการตลาดจึงค่อนข้างสั้น ส่วนใหญ่จะขายให้ผู้บริโภคในท้องถิ่น ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 175 พ.ศ.2539 ว่าด้วยการแสดงฉลากของอาหารทำให้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรได้มีการปรับปรุงและควบคุมคุณภาพใหม่ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุดิบ ปรุง รส กลิ่น และสี จะมีการตรวจสอบมาตรฐานของสินค้าในเรื่องการบรรจุภัณฑ์ และฉลาก รวมทั้งด้านความสะอาดของโรงเรือน ความปลอดภัย และความสะอาด

ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่สำคัญคือ การขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ขาดการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่รัฐอย่างต่อเนื่องวิธีการตลาดสั้น และขาดวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินกิจกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

Independent Study Title	The Operation Process of Housewife's Group in Chiang Mai Province to get Standardized Food Ready to Eat by Food and Drug Act. [FDA.]	
Author	Mrs. Pisamai Treewicha	
M.S. (Agriculture)	Agricultural Extension	
Examining Committee :		
	Asst. Prof. Dr. Wallratat Intaruccomporn	Chairman
	Assoc.Prof. Dr. Paiboon Suthasupa	Member
	Mr. Patakorn Yawichai	Member
	Assoc.Prof. Katin Srimongkol	Member

Abstract

The objectives of this research were to study the agricultural products processing and food preservation of housewife group's by Standardized Food Ready to Eat by Food and Drug Act.[FDA.]in Chiang Mai Province and to study the problems, obstacles and recommendations of the implementation of the agricultural products processing and food presentation housewife group in Chiang Mai Province.

Population used was members of farmer housewife group in Chiang Mai province. Multi-stage Random Sampling method was used for 13 Districts and 13 samples. Data was collected by the use of focus group, observation and analyzed by Descriptive Statistics.

From research findings, it was found that the farmer housewife group was operated to solve the problems and to increase supplementary income, to utilize leisure time and to develop quality of life. Agricultural extension officers advise housewife group how to implement

according to group problems and needs. The group organized meeting to set up administration committee and nominated chair person, vice-chair person, secretary, treasurer and public relations to implement the project. Each housewife's group has different potential markedly, especially, the number of member participating in the processed agricultural products, share holding, member's dividend as well as basic systematic and continuing accounting.

Since agricultural product processing business of housewife group was small with few processing products, the housewife groups had to find markets by themselves. Marketing channel is short; most products were sold directly to consumers. According to Food and Drug Act. [FDA.]. No. 175 1996, there are new adjustments and quality control, no matter they are new materials, texture, taste, flavor and color as well as standardized food, e.g. Containers, label, building, cleanliness, safety and convenience.

Problems and obstacles of group operation were lack of revolving fund for group operation, marketing for group's product, lack of continuing support from government agencies, short marketing channel and lack of equipments and modern technology in processing agricultural products.